

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму
«Поствоєнна соціально-психологічна реінтеграція»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю ІІО Соціальна робота та консультування
галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Бердянського державного педагогічного університету

Освітньо-професійна програма «Поствоєнна соціально-психологічна реінтеграція» має актуальний і суспільно значущий фокус, зумовлений потребою у фахівцях, здатних професійно працювати з особами, сім'ями, соціальними групами та громадами, які зазнали впливу війни. Її спрямованість відповідає сучасному розумінню соціальної роботи як професійної діяльності, що поєднує безпосередню підтримку людини, захист її прав, координацію послуг, розвиток ресурсів і сприяння соціальним змінам.

Мета програми узгоджується з другим (магістерським) рівнем вищої освіти та передбачає підготовку фахівців, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми в соціальній сфері, проводити дослідження, здійснювати інноваційну діяльність та ухвалювати обґрунтовані рішення в умовах невизначеності. Водночас вона належно відображає специфіку програми, пов'язану з психосоціальною підтримкою, соціальною стійкістю та реінтеграцією в умовах війни й поствоєнного відновлення.

Структура програми є логічною та збалансованою. Загальний обсяг становить 90 кредитів ЄКТС, із яких 60 кредитів відведено обов'язковим освітнім компонентам, а 30 кредитів – дисциплінам вільного вибору здобувачів вищої освіти. Обсяг вибіркової складової забезпечує можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії відповідно до професійних і дослідницьких інтересів здобувачів.

Зміст обов'язкових освітніх компонентів послідовно розкриває заявлений фокус програми. Поєднання технологій соціальної реінтеграції та розвитку громад, травмоінформованого підходу, психосоціального супроводу, кризового консультування, кейс-менеджменту, підтримки сім'ї та соціальної адвокації забезпечує комплексність професійної підготовки. Важливо, що майбутні фахівці готуються до роботи на індивідуальному, сімейному, груповому та громадському рівнях.

Окремої позитивної оцінки заслуговує представлення травмоінформованого підходу як складової професійної компетентності фахівця із соціальної роботи. Зміст програми орієнтує здобувачів на розуміння наслідків травматичного досвіду, забезпечення безпечної та етично виваженої взаємодії, запобігання повторній травматизації, повагу до гідності й автономії отримувачів соціальних послуг.

Важливою характеристикою програми є її ресурсна спрямованість. Освітні компоненти «Розвиток потенціалу особистості та групи» і «Соціальна стійкість та посттравматичне зростання в умовах поствоєнного відновлення» формують розуміння професійної допомоги не лише як реагування на проблеми, а і як підтримки сильних сторін, відновлення соціальних зв'язків, розвитку самостійності та активної участі людини в подоланні складних життєвих обставин.

Належну увагу приділено дослідницькій і проєктній підготовці. Опрацювання методології наукових досліджень та грантово-проєктної діяльності створює передумови для формування здатності аналізувати соціальні проблеми, збирати й інтерпретувати емпіричні дані, критично оцінювати наукові джерела та використовувати результати

досліджень у професійній практиці. Це відповідає вимогам магістерського рівня й сучасним принципам доказово обгрунтованої соціальної роботи.

Освітньо-професійна програма відповідає вимогам Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 231 «Соціальна робота» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Інтегральна, загальні та фахові компетентності, а також програмні результати навчання відображають нормативний зміст підготовки. Додаткові компетентності ФК-17 і ФК-18 та програмні результати навчання ПРН-21 і ПРН-22 обгрунтовано конкретизують профіль програми щодо застосування травмоінформованого підходу, організації психосоціальної підтримки, соціальної реінтеграції та посилення соціальної стійкості.

Матриці відповідності демонструють взаємозв'язок між освітніми компонентами, компетентностями та програмними результатами навчання. Обов'язкові компоненти у сукупності забезпечують досягнення нормативних і додаткових результатів навчання, що підтверджує внутрішню узгодженість програми.

Практична підготовка представлена виробничою та переддипломною практиками загальним обсягом 12 кредитів ЄКТС. Їх розмежування дає змогу послідовно формувати професійні та дослідницькі вміння, апробувати технології соціальної роботи, аналізувати потреби різних категорій населення і збирати матеріали для кваліфікаційного дослідження. Публічний захист кваліфікаційної роботи як форма атестації відповідає вимогам Стандарту та дає змогу оцінити здатність випускників інтегрувати теоретичну, практичну й дослідницьку складові підготовки.

Програма створює передумови для реалізації студентоцентрованого, проблемного, дослідницького та практико орієнтованого навчання. Її зміст дозволяє використовувати аналіз професійних ситуацій, кейси, проєктні завдання, тренінгові технології, командну роботу та рефлексивні практики. Це сприятиме формуванню професійної автономії, критичного мислення, етичної відповідальності й готовності до міждисциплінарної взаємодії.

Отже, освітньо-професійна програма «Поствоєнна соціально-психологічна реінтеграція» має чітко визначений фокус, обгрунтовану структуру, належне змістове наповнення та виразне практичне й дослідницьке спрямування. Вона відповідає вимогам Стандарту вищої освіти та забезпечує формування компетентностей, необхідних для професійної діяльності у сфері соціальної роботи в умовах війни та поствоєнного відновлення.

Освітньо-професійна програма може бути рекомендована до реалізації в освітньому процесі Бердянського державного педагогічного університету.

Рецензентка:

докторка філософії у галузі соціальної роботи, доцентка,
доцентка кафедри соціальної роботи
Факультету спеціальної освіти та соціальної політики
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова

Дар'я БИБИК

Підпис: зав. канцелярією Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
« 04 » червня 20 26 р.